

fra de Forældre, hvis Børn her er Tale om, at deres Lærer kan være tilstede ved denne Prøve. I Almue-skolen er Læreren tilstede og forelægger Spørgsmaalene, Skolekommissionens Medlemmer kunne vel ogsaa gjøre det Samme, men Børnene have dog deres Lærer tilstede; Enhver veed nu, hvor forskjelligt det er, end ogsaa for voksne Mennesker, at blive examine-rede af den, som har manuduceret dem, eller af fremmede Lærere, som de ikke have kendt før, og om hvilke de ikke vide, hvorledes de ville tage Spørgsmaalene, og dette maa da gjælde i endnu høiere Grad om Børn, som her er Tale om. Naar de komme paa et Steb, hvor deres egen Lærer ikke er tilstede, og der bliver forelagt dem Spørgsmaal af en fremmed Lærer eller andre fremmede Mænd, kan man ikke sige, at man yder dem den Respekthedsbetragtning ved denne Prøve, som bliver Almue-skolens Børn tildeel. Jeg tør endog ogsaa paastaae, at det for Børn ikke er det Samme, om de komme i en fremmed Skole eller om Overhøringen skeer i den Skole, hvor de ere vant til at møde. Jeg troer derfor, at man ikke kan sige Andet, end at der er god Grund til at faae Bestemmelser truffet i denne Retning, forsaavidt de gjældende Bestemmelser ikke lade sig forene med den Forbring, at de nævnte Børns Lærere altid bør være tilstede ved Examen, og at, naar det er en Skole, der er Tale om, Børnene da ogsaa blive overhørt i denne Skole. Den ærede Minister saae en Vanskelighed i, at man ikke kunde vide Noget om disse Skoler, men det vilde dog være en ringe Ting at bestemme, at en Skole, for at den skulde kunne gjøre Forbring paa, at Børnene overhørtes i samme, skulde være anmeldt som eksisterende for det høie Ministerium. Man kunde ogsaa træffe, hvilke andre Bestemmelser man vilde for at sikke sig, at en saadan Skole eksisterede, for den fik denne Ret. Jeg troer, at det her Paapegede er Noget, der nødvendig maa gives, naar man vil stille disse Børn reiseværdigt og under samme Forhold som de andre Børn. Naar dette skete og dertil blev søiet, hvad den ærede Minister ikke har Noget imod, at alle

de Børn, der ikke gaae i Almue-skolen, men undervises privat, skulle stilles under samme Vilkaar og møde i Almue-skolen, forsaavidt Noget skal tvinges til at møde der, og der i deres Lærers Aarbørelse bleve underkastede den samme Prøve, vilde dette aabenbart for-søne en heel Deel med de gjældende Bestem-melser og forandre det Forunderlige, der nu findes i dette Forhold; thi det kan ikke Andet end vække Misforstaaelse, naar man seer, at en fornem Mand, en rig Mand, kan holde hvilken Lærer han vil til sine Børn, uden at Noget spørger ham, om hans Børn have lært Noget, men at Andre derimod ikke have denne Ret. Det Samme er ogsaa Tilfældet, som den ærede Forslagsstiller bemærkede, med Præsten. Det maa være forunderligt for Sognebeboerne, at de skulle møde til Prøve med deres Børn, naar de ikke lade disse undervise i Almue-skolen, medens derimod Præsten er fritaget derfor. Skal denne Bestemmelse bibeholdes, saa lad det blive en almindelig gjældende for Alle, og lad der ikke være forskjellige Regler med Hen-syn til de Intelligente og de simple Folk, men lad dem Alle komme under samme Vilkaar. Naar den ærede Minister mellem Sagens første og anden Behandling vil konferere med det eventuelle Udvalg og see at bringe Bestemmelser i denne Retning frem, troer jeg, at han vil erhverve sig Tak fra mangfoldige Mennesker for dette, som for saa meget Andet, som han har været villig til at lempe igjennem. Det er under denne Forudsætning, som jeg ikke vil opgive, at jeg stemmer for, at Forslaget overgaaer til anden Behandling.

C. Peterfen: Jeg anseer det for min Pligt at oplyse, at det ene Tilfælde, som den ærede Minister fremhævede, ikke er det eneste, hvor Vanskeligheden er. Det er mig bekendt, at det stiller sig meget vanskeligt paa flere Ste-der, navnlig i Fyen. Der er de Forhold, hvor der fra Provsternes Side — skjøndt det ikke kan siges, at disse ere særdeles velvillig stemte mod Friskolerne — er taget det Villigheds-hensyn, at naar Forældrene have ansøgt om